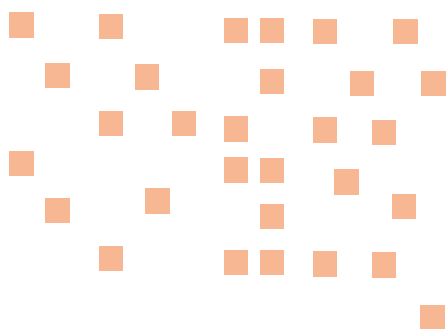

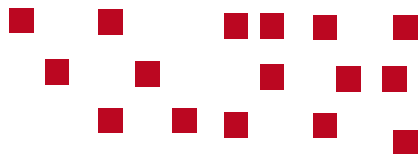
SALWADOR

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

**Sytuacja bezpieczeństwa i zagrożenia
dla ludności cywilnej w Salvadorze**

**DPU-WIKP-424/48/2026
29.01.2026**

TREŚĆ ZLECENIA

Proszę o informację na temat sytuacji bezpieczeństwa w Salvadorze.

INFORMACJE DEMOGRAFICZNE

LUDNOŚĆ

Populacja Salvadora to ok. 6,3 mln.^[1]

SKŁAD ETNICZNY

Metysi 86,3%, Biali 12,7%, Rdzenni mieszkańcy 0,2% (w tym Lenca, Kakawira, Nahua-Pipil), afro-potomkowie 0,1%, inni 0,6% (szacunki z 2007 r.).^[2]

SKŁAD RELIGIJNY

Katolicy 43,9%, protestanci 39,6% (ewangelicy - nieokreśloni 38,2%, ewangelicy - metodyści 1,3%, ewangelicy - baptyści 0,1%), brak wyznania 16,3%, nieokreśleni 0,2% (szacunki z 2023 r.).^[3]

USTRÓJ I SYTUACJA POLITYCZNA

USTRÓJ

Salwador uzyskał niepodległość od Hiszpanii w 1821 roku, a od Federacji Ameryki Środkowej w 1839 roku. Salwador jest republiką prezydencką.^[4]

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Salwador dzieli się na 14 głównych jednostek administracyjnych – departamentów. (hiszp. l.p. *departamento*, l.m.- *departamentos*); Ahuachapán, Cabanas, Chalatenango, Cuscatlán, La Libertad, La Paz, La Union, Morazán, San Miguel, San Salvador, San Vicente, Santa Ana, Sonsonate, Usulután.^[5]

¹ CIA (Central Intelligence Agency), Factbook, El Salvador, 21.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/el-salvador/>

² CIA (Central Intelligence Agency), Factbook, El Salvador, 21.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/el-salvador/>

³ CIA (Central Intelligence Agency), Factbook, El Salvador, 21.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/el-salvador/>

⁴ CIA (Central Intelligence Agency), Factbook, El Salvador, 21.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/el-salvador/>

⁵ CIA (Central Intelligence Agency), Factbook, El Salvador, 21.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/el-salvador/>

Mapa. Podział administracyjny Salwadoru.^[6]

STRUKTURA WŁADZY

GŁOWA PAŃSTWA

Głową państwa jest prezydent. Dotychczasowa kadencja prezydenta wynosiła 5 lat, jednak w sierpniu 2025 r. Kongres Salwadoru zatwierdził reformę konstytucyjną wydłużającą kadencję na 6 lat oraz znoszącą ograniczenia dotyczące liczby kadencji prezydenckich. Prezydent i wiceprezydent są wybierani w wyborach bezpośrednich bezwzględną większością głosów. Od 1 czerwca 2019 r. prezydentem jest **Nayib Armando BUKELE Ortez**, zaś funkcję wiceprezydenta pełni **Félix Ulloa**. Kolejne wybory przełożono na 2027 r.^{[7][8][9]}

RZĄD I PREMIER

Szefem rządu jest prezydent Nayib Armando BUKELE Ortez. Członków gabinetu wybiera również prezydent.^[10]

⁶ Wikimedia Commons, Aragon Ch., File:Departamentos El Salvador con Etiquetas, color.svg, CC BY-SA, 13.12.2016, https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Maps_of_departments_of_El_Salvador#/media/File:Departamentos_El_Salvador_c_on_Etiquetas_color.svg

⁷ BBC News, Graham Ch. El Salvador scraps term limits, paving way for Bukele to rule indefinitely, 01.08.2025, <https://www.bbc.com/news/articles/czd04q87zryo>

⁸ CIA (Central Intelligence Agency), Factbook, El Salvador, 21.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/el-salvador/>

⁹ Grokipedia, Vice President of El Salvador, https://grokipedia.com/page/vice_president_of_el_salvador

¹⁰ CIA (Central Intelligence Agency), Factbook, El Salvador, 21.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/el-salvador/>

PARLAMENT I WYBORY PARLAMENTARNE

Salwador posiada jednoizbowy organ ustawodawczy - **Zgromadzenie Ustawodawcze (*Asamblea Legislativa*)**. Zgromadzenie liczy 60 miejsc (wszyscy są wybierani bezpośrednio). Kadencja w zgromadzeniu trwa 3 lata. Ostatnie wybory odbyły się 02.04.2024 r. W wyborach wygrała partia New Ideas (N) – 54 miejsca, inne partie 6 miejsc. Przewidywana data następnych wyborów to luty 2027 r.^[11]

SYSTEM PRAWNY

W Salwadorze obowiązuje system prawa cywilnego z niewielkim wpływem prawa zwyczajowego.^[12]

KARA ŚMIERCI

Salwador zniósł karę śmierci za przestępstwa pospolite w 1983 r. Konstytucja Salwadoru dopuszcza jednak karę śmierci za przestępstwa wojenne podczas wojen międzynarodowych. Ostatnią egzekucję wykonano tam w 1973 r.^{[13][14]}

SYTUACJA BEZPIECZEŃSTWA

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED, w Salwadorze w wyniku różnego rodzaju incydentów związanych z naruszeniem bezpieczeństwa zginęło łącznie: w 2023 r. 57 osób, w 2024 r. – 22 osoby, a do połowy października 2025 r. – 8 osób. Większość ofiar stanowili członkowie gangów oraz ofiary gangów.^[15]

CHARAKTERYSTYKA SYTUACJI BEZPIECZEŃSTWA

Za bezpieczeństwo w Salwadorze odpowiadają Siły Zbrojne Salwadoru (**La Fuerza Armada de El Salvador, FAES**), na które składa się piechota, marynarka i lotnictwo.^[16]

Siły Zbrojne Salwadoru (FAES) odpowiadają za obronę suwerenności narodowej i zapewnienie integralności terytorialnej, ale mają również obowiązki w zakresie bezpieczeństwa wewnętrznego, które stanowi obecnie największe wyzwanie w zakresie bezpieczeństwa. Konstytucja kraju pozwala prezydentowi na użycie FAES „w wyjątkowych okolicznościach” w celu utrzymania porządku wewnętrznego i bezpieczeństwa publicznego. W 2016 r. rząd utworzył specjalną wspólną jednostkę

¹¹ CIA (Central Intelligence Agency), Factbook, El Salvador, 21.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/el-salvador/>

¹² CIA (Central Intelligence Agency), Factbook, El Salvador, 21.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/el-salvador/>

¹³ AI (Amnesty International), Death Sentences and Executions in 2024, 8.04.2025, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/8976/2025/en/>

¹⁴ Wikipedia, Capital punishment in El Salvador, https://en.wikipedia.org/wiki/Capital_punishment_in_El_Salvador

¹⁵ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: El Salvador, incydenty i ofiary, liczby, opisy zdarzeń, 01.01.2023 – 10.10.2025 dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

¹⁶ CIA (Central Intelligence Agency), Factbook, El Salvador, 21.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/el-salvador/>

komandosów wojskowych i policji w celu walki z gangami przestępczymi. Więcej personelu wojskowego skierowano ku utrzymaniu bezpieczeństwa wewnętrznego, począwszy od 2019 r., kiedy prezydent Bukele podpisał dekret upoważniający wojsko do udziału w obowiązkach policyjnych w celu zwalczania rosnącej przemocy gangów, przestępczości zorganizowanej i handlu narkotykami, a także pomocy w zakresie bezpieczeństwa granic.^[17]

Narodowa Policja Cywilna (**Policia Nacional Civil, PNC**) podlega Ministerstwu Sprawiedliwości i Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Jej zadaniem jest utrzymanie bezpieczeństwa wewnętrznego.^[18]

Problem gangów i przestępczości zorganizowanej. W latach 1979 – 1992 w Salwadorze trwała wojna domowa między rządem Salwadoru a lewicowymi partyzantkami. W wyniku wojny śmierć poniosło ponad 75 tys. osób. Mimo porozumienia pokojowego część partyzantki nie złożyła broni, zamiast tego tworzone organizacje przestępcze. Przestępczością zajmowali się również byli wojskowi i kombataneci.^[19]

Z czasem nastąpił rozwój gangów ulicznych, wśród których dominowały zwalczające się gangi **Mara Salvatrucha (MS13)** i **Barrio 18 Revolucionarios (Barrio18)**. Gangi te zasilali uboga młodzież z marginalizowanych grup społecznych. Po repatriacji członków gangów ulicznych z USA w latach 1996-2000, gangi zaczęły się wzorować na amerykańskich gangach ulicznych.^{[20][21]}

Gangi zajmowały się głównie wymuszeniami, dystrybucją narkotyków na terenie kraju i porwaniami. W rzadkich przypadkach byli również zatrudniani przez większe organizacje do zleconych morderstw lub innych zadań. Jeszcze rzadziej próbowały rozszerzyć działalność na dystrybucję masową i handel międzynarodowy, choć z ograniczonym powodzeniem.^[22]

Rząd odpowiedział na zagrożenie ze strony gangów surową taktyką „*mano dura*”, czyli „żelaznej pięści”. Represje te jednak przyczyniły się do dalszej marginalizacji młodzieży w kraju i pobudziły rekrutację do gangów, a także podwoiły populację więzienną. W więzieniach gangi tworzyły grupy operacyjne, aby zarządzać swoją działalnością bez obawy przed prawem i rywalizującymi gangami.^[23]

W marcu 2012 roku rząd Salwadoru i lokalni przywódcy Kościoła katolickiego potajemnie wynegocjowali rozejm między gangami Barrio18 i MS13, udzielając im ustępstw w zamian za ograniczenie przemocy. W ramach rozejmu rząd wprowadził „strefy pokoju”, czyli obszary, na których gangi zobowiązały się do zaprzestania działalności przestępczej, a także obiecał wycofanie wojska. Po jego wprowadzeniu rozejm rzeczywiście doprowadził do spadku liczby zabójstw, ale przemoc ponownie wzrosła w 2014 roku, kiedy rozejm zaczął się rozpadać. W 2015 roku gangi nasiliły ataki na salwadorskie siły bezpieczeństwa, co niektórzy obserwatorzy uznali za próbę

¹⁷ CIA (Central Intelligence Agency), Factbook, El Salvador, 21.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/el-salvador/>

¹⁸ CIA (Central Intelligence Agency), Factbook, El Salvador, 21.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/el-salvador/>

¹⁹ InSight Crime, El Salvador Profile, 17.06.2024, <https://insightcrime.org/el-salvador-organized-crime-news/el-salvador/>

²⁰ InSight Crime, El Salvador Profile, 17.06.2024, <https://insightcrime.org/el-salvador-organized-crime-news/el-salvador/>

²¹ PBS News, Who's to blame for El Salvador's gang violence?, 08.11.2014, <https://www.pbs.org/newshour/show/us-policies-blame-el-salvadors-gang-violence>

²² InSight Crime, El Salvador Profile, 17.06.2024, <https://insightcrime.org/el-salvador-organized-crime-news/el-salvador/>

²³ InSight Crime, El Salvador Profile, 17.06.2024, <https://insightcrime.org/el-salvador-organized-crime-news/el-salvador/>

wywarcia presji na rząd, aby wznowił negocjacje rozejmowe i przyznał gangom kolejne ustępstwa. Wzrosła również przemoc między gangami i wewnątrz nich. Pod koniec 2015 roku wskaźnik zabójstw w Salwadorze przekroczył 100/100 tys. mieszkańców – był to najwyższy wskaźnik na świecie poza strefą działań wojennych.^[24]

Kampania żelaznej pięści przeciw strukturom przestępczym prezydenta Bukele. W czerwcu 2019 roku urząd objął prezydent Nayib Bukele, obiecując ograniczenie przemocy i zwiększenie bezpieczeństwa. W pierwszym roku urzędowania Bukele wskaźnik morderstw w Salwadorze spadł o ok. 20%. W ciągu kolejnych dwóch lat zmniejszył się o ponad połowę, osiągając 17,6/100 tys. w 2021 roku. Kraj nie doświadczył tak radykalnego spadku przemocy od zakończenia wojny domowej.^[25]

Głównym celem rządu były największe struktury przestępcze **Mara Salvatrucha (MS13)**, **Barrio 18 Revolucionarios (18R)** i **Barrio Sureños (18S)**.^[26]

Początkowo sukcesy rządu Bukele nieoficjalnie przypisywano jakimś tajnym porozumieniom między rządem a gangami, jednak w marcu 2022 r. kiedy gangi zamordowały 87 osób w ciągu 72 godzin, administracja Bukele zmieniła taktykę i zareagowała na masakrę, wprowadzając stan wyjątkowy w całym kraju, zawieszając niektóre prawa konstytucyjne i łagodząc przepisy dotyczące aresztowań. Nastąpiła bezprecedensowa fala aresztowań, podczas której siły bezpieczeństwa schwytały dziesiątki tysięcy podejrzanych członków gangów i ich kolaborantów. Szybkość i skala aresztowań zdziesiątkowały szeregi gangów. Ci, którzy nie zostali zatrzymani, zostali zmuszeni do ukrywania się lub zesłani na wygnanie. Stale przedłużany stan wyjątkowy spowodował, że siłom bezpieczeństwa udało się sparaliżować większość struktur, operacji i systemów komunikacyjnych gangów. Przemoc osiągnęła nowy, najniższy poziom. W 2023 roku Salwador odnotował 2,4 zabójstwa na 100 tys. mieszkańców, co stanowi najniższy wskaźnik w Ameryce Łacińskiej.^[27] Obecnie w placówkach penitencjarnych kraju znajduje się 2% populacji Salvadora.^[28]

Sposób walki z gangami, a szczególnie przedłużenie stanu wyjątkowego spotkały się z krytyką ze strony organizacji praw człowieka i społeczeństwa obywatelskiego, które udokumentowały tysiące nadużyć ze strony państwa – w tym arbitralne aresztowania i tortury w więzieniach – rzekomo popełnionych podczas represji. Rządowi zarzuca się również to, że niewiele zrobił z podstawowymi przyczynami przemocy gangów – zwłaszcza ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Niektórzy kwestionują również, czy rząd będzie w stanie utrzymać tak agresywną politykę bezpieczeństwa w dłuższej perspektywie, a także czy resztki gangów zdołają się przegrupować, jeśli represje w końcu ustaną.^[29]

Transportistas. Oprócz głównych gangów, w Salwadorze działają również sieci przemytu narkotyków, znane jako „transportistas”. Grupy te rozpoczęły przemyt kontrabandy przez granice z Hondurasem, Nikaraguą i Gwatemalą w czasie wojny domowej. Nadal wykorzystują te szlaki do przewozu migrantów, przemytu, towarów

²⁴ InSight Crime, El Salvador Profile, 17.06.2024, <https://insightcrime.org/el-salvador-organized-crime-news/el-salvador/>

²⁵ InSight Crime, El Salvador Profile, 17.06.2024, <https://insightcrime.org/el-salvador-organized-crime-news/el-salvador/>

²⁶ InSight Crime, How Bukele's Government Overpowered Gangs: Summary & Major Findings, 06.12.2023, <https://insightcrime.org/investigations/how-bukele-government-overpowered-gangs-major-findings/>

²⁷ InSight Crime, El Salvador Profile, 17.06.2024, <https://insightcrime.org/el-salvador-organized-crime-news/el-salvador/>

²⁸ InSight Crime, How Bukele's Government Overpowered Gangs: Summary & Major Findings, 06.12.2023, <https://insightcrime.org/investigations/how-bukele-government-overpowered-gangs-major-findings/>

²⁹ InSight Crime, El Salvador Profile, 17.06.2024, <https://insightcrime.org/el-salvador-organized-crime-news/el-salvador/>

pirackich i nielegalnych narkotyków. Działają z pomocą skorumpowanych funkcjonariuszy straży granicznej, policji i wojska. Nie są powiązani z żadną konkretną organizacją zajmującą się handlem narkotykami. Oferują swoje usługi kartelom kolumbijskim i meksykańskim.^[30]

USTAWODAWSTWO SPECJALNE

W marcu 2022 r. rząd Salwadoru wprowadził stan wyjątkowy, który stał się centralnym elementem nowej, zaostrzonej polityki bezpieczeństwa publicznego. Zgodnie z konstytucją, środek ten może obowiązywać tylko przez miesiąc, ale jest on stale przedłużany. Obecnie, już 46 przedłużenie obowiązuje on od 1 do 30 stycznia 2026r. Dekretu o stanie wyjątkowym, zawiesza gwarancje konstytucyjne dla ludności. Stan wyjątkowy daje duże uprawnienia wojsku i policji w kwestiach zatrzymań bez nakazu sądowego i innych działań, zawieszone są podstawowe gwarancje procesowe.^{[31][32]}

SYTUACJA LUDNOŚCI CYWILNEJ

ANALIZA STATYSTYCZNA

Według danych ACLED w Salwadorze, w wyniku różnego rodzaju incydentów związanych z naruszeniem bezpieczeństwa zginęły łącznie w 2023 roku - 23 osoby cywilne w 2024 roku – 12 osób, zaś od początku roku 2025 do 10.10.2025 r. – 6 cywilów. Są to pojedyncze ofiary najczęściej w departamentach San Salvador i La Libertad i innych.^[33]

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW ZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

DZIAŁANIA WOJENNE

W okresie od początku 2023 roku do końca 2025 roku na terenie Salwadoru nie odnotowano regularnych działań zbrojnych, które spowodowałyby straty wśród ludności cywilnej.

W latach 2023-2025 w związku z kampanią rządową i operacjami sił specjalnych przeciwko gangom często dochodziło do starć między siłami bezpieczeństwa

³⁰ InSight Crime, El Salvador Profile, 17.06.2024, <https://insightcrime.org/el-salvador-organized-crime-news/el-salvador/>

³¹ El Salvador Now, State of Exception Extended Through January 2026 – Régimen de excepción se mantiene hasta enero de 2026, 25.12.2025, <https://www.elsalvadornow.org/2025/12/25/state-of-exception-extended-through-january-2026-regimen-de-excepcion-se-mantiene-hasta-enero-de-2026/>

³² PISM (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), International Echoes of El Salvador's Public Security Model, 23.01.2026, <https://pism.pl/publications/international-echoes-of-el-salvadors-public-security-model>

³³ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: El Salvador, civilians (El Salvador), 01.01.2023 – 10.10.2025 dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

a uzbrojonymi członkami organizacji przestępczych, w których ginęły pojedyncze ze strony gangów, rzadziej ze strony sił bezpieczeństwa.^[34]

DZIAŁANIA PARTYZANCKIE

W okresie od początku 2023 roku, do końca 2025 roku, na terenie Salwadoru nie odnotowano działań partyzanckich, które spowodowałyby straty wśród ludności cywilnej.

DZIAŁANIA ODWETOWE

W okresie od początku 2023 roku do końca 2025 roku na terenie Salwadoru nie odnotowano regularnych działań odwetowych, które spowodowałyby straty wśród ludności cywilnej.

SYTUACJA HUMANITARNA W STREFACH KONFLIKTU ZBROJNEGO

Salwador zmagają się z kryzysem humanitarnym, który charakteryzuje się narastającym zagrożeniem ekstremalnymi zjawiskami pogodowymi, mobilnością ludzi i ciągłym brakiem bezpieczeństwa żywnościowego. Sytuację pogarszają globalna presja gospodarcza i rosnąca inflacja. W cyklu oenzykowskiego Programu Pomocy Humanitarnej na rok 2025 zidentyfikowano 818 700 osób.^[35]

Obecna walka z przestępczością zorganizowana w Salwadorze, w tym masowymi aresztowaniami (ponad 90 tys.) głównie mężczyzn, często jedynymi żywicielami rodzin, przekłada się na ubożenie wielu rodzin.^[36] W skali kraju jednak wzrost bezpieczeństwa oceniany jest jako pozytywny krok w stronę wzrostu gospodarczego i rozwoju wielu sektorów np. turystyki.^{[37][38]}

ZAGROŻENIA DLA CYWILÓW NIEZWIĄZANE Z KONFLIKTEM ZBROJNYM

TERRORYZM

W okresie od początku 2023 r. do końca 2025 r., na terenie Salwadoru nie odnotowano zdarzeń o charakterze terrorystycznym.

³⁴ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: El Salvador, civilians (El Salvador), 01.01.2023 – 10.10.2025 dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

³⁵ OCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), El Salvador Humanitarian Needs and Response Plan 2025 – Summary, <https://www.unocha.org/publications/report/el-salvador/el-salvador-humanitarian-needs-and-response-plan-2025-summary>

³⁶ Japan Times, Silent crisis: The generation of Salvadorans deprived of a father (przedruk), 15.01.2026, <https://www.japantimes.co.jp/news/2026/01/15/world/society/crisis-generation-salvadorans-dad/>

³⁷ Transparency Portal, Invest in El Salvador, Security improvements have allowed growth in important sectors of our economy. 01.02.2024, <https://investinelsalvador.gob.sv/mejoras-en-seguridad-han-permitido-crecimientos-en-sectores-importantes-para-nuestra-economia-maria-luisa-hayem-ministra-de-economia/>

³⁸ European Commission, El Salvador – overview, https://international-partnerships.ec.europa.eu/countries/el-salvador_en

POZAPRAWNE EGZEKUCJE, UPROWADZENIA, POGROMY

Odnotowuje się nadużywanie siły przez funkcjonariuszy policji (PNC), szczególnie podczas zatrzymań i w zakładach penitencjarnych.^[39] Niektórzy podejrzani zmarli w więzieniu przed skazaniem lub odbyciem kary. 8 lipca 2025 roku Minister Sprawiedliwości i Bezpieczeństwa Publicznego poinformował, że od wprowadzenia stanu wyjątkowego w marcu 2022 roku w więzieniach zmarło 115 osób. Według stanu na 16 sierpnia Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich poinformowało o prowadzeniu dochodzenia w sprawie ośmiu zgonów w więzieniach.^[40]

Na obszarach działania nielegalnych grup zdarzają się jednostkowe przypadki zabójstw. Najczęściej motywy zabójstw ani ich sprawcy nie są znani, niekiedy identyfikowani jako członkowie gangów. W niektórych przypadkach wiadomo, że zabójstwa mają związek z działalnością grup przestępczych lub/i rywalizacją między nimi. Np.

27 lutego 2023 r. w miejscowości San Felipe w departamencie Usulután zabito mężczyznę, a jego ciało znaleziono spalone. Ofiarą był taksówkarz. Źródło nie podaje żadnych dalszych szczegółów. Motyw ataku nie jest znany.

4 września 2024 r. w miejscowości La Cangrejera w departamencie La Libertad czterech podejrzanych członków gangu MS-13 zabiło nożem mężczyznę. Motyw ataku pozostaje nieznan. Czterech napastników zostało aresztowanych przez policję. 1 ofiara śmiertelna.

2 czerwca 2025 r. w Soyapango w San Salvador czterech członków gangu MS-13 zabiło nożem 14-letnią dziewczynę w dzielnicy 10 de Octubre. Jeden ze sprawców był również członkiem gangu Abriles Danger Locos Salvatruchos, frakcji MS-13. Przyczyna ataku nie jest znana. Sprawcy zostali aresztowani. 1 ofiara śmiertelna.^[41]

Na obszarach działania nielegalnych grup zdarzają się jednostkowe przypadki zabójstw. Najczęściej motywy zabójstw ani ich sprawcy nie są znani, niekiedy identyfikowani jako członkowie gangów. W niektórych przypadkach wiadomo, że zabójstwa mają związek z działalnością grup przestępczych lub/i rywalizacją między nimi. Np.

27 lutego 2023 r. w miejscowości San Felipe w departamencie Usulután zabito mężczyznę, a jego ciało znaleziono spalone. Ofiarą był taksówkarz. Źródło nie podaje żadnych dalszych szczegółów. Motyw ataku nie jest znany.

4 września 2024 r. w miejscowości La Cangrejera w departamencie La Libertad czterech podejrzanych członków gangu MS-13 zabiło nożem mężczyznę. Motyw ataku pozostaje nieznan. Czterech napastników zostało aresztowanych przez policję. 1 ofiara śmiertelna.

2 czerwca 2025 r. w Soyapango w San Salvador czterech członków gangu MS-13 zabiło nożem 14-letnią dziewczynę w dzielnicy 10 de Octubre. Jeden ze sprawców był

³⁹ USDOS (US Department of State), 2024 Country Reports on Human Rights Practices: El Salvador, 12.08.2025

<https://www.ecoi.net/en/document/2128443.html>

⁴⁰ USDOS (US Department of State), 2024 Country Reports on Human Rights Practices: El Salvador, 12.08.2025

<https://www.ecoi.net/en/document/2128443.html>

⁴¹ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: El Salvador, Civilians (El Salvador), attacks, 01.01.2023 – 10.10.2025 dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

również członkiem gangu Abriles Danger Locos Salvatruchos, frakcji MS-13. Przyczyna ataku nie jest znana. Sprawcy zostali aresztowani.^[42]

PRZEMOC STOSOWANA W TRAKCIE DEMONSTRACJI I PROTESTÓW

Wolność zgromadzeń jest generalnie przestrzegana, a publiczne protesty i zgromadzenia są dozwolone. Jednak rząd Bukele inwigiluje aktywistów organizujących takie wydarzenia, nakłaniając obywateli do powstrzymania się od udziału w nich z obawy przed potencjalnymi represjami. Stan wyjątkowy z 2022 roku zawiesił prawo do wolności zgromadzeń, ale zostało ono przywrócone w 2023 roku. Demonstracje się odbywają, zwłaszcza wśród rodzin osób masowo aresztowanych w ramach stanu wyjątkowego oraz wśród prawie 25 tys. urzędników państwowych zwolnionych przez rząd Bukele.^[43]

W 2023 roku ACLED odnotowuje 93 protesty w tym jeden z interwencją policji. Najczęściej protestowano w sprawie niewypłacanych pensji, arbitralnym aresztowaniem i w związku z innymi problemami natury społecznej i ekonomicznej. W 2024 roku ACLED zarejestrował 11 protestów. W żadnym z nich nie interweniowała policja. W 2025 roku – 81 protestów, w 2 interweniowała policja.^[44]

1 maja 2025 roku w San Salvador około 2000 członków organizacji społeczeństwa obywatelskiego, grup pracowniczych, nauczycieli, członków Związku Pracowników Służby Zdrowia (Sitrasalud), członkowie Popularnego Bloku Oporu (BRP), członkowie partii Vamos i Narodowego Sojuszu Republikańskiego (Arena) oraz przedstawiciele Narodowego Frontu Wyzwolenia im. Farabundo Martí (FMLN) przemaszzerowali z placu Divido Salvador del Mundo do placu Gerardo Barrios w historycznym centrum miasta, niosąc transparenty z okazji Międzynarodowego Dnia Pracy. Domagali się oni między innymi podwyższenia płacy minimalnej, wypłaty zaległych emerytur oraz uwolnienia niesłusznie uwięzionych osób. Protestujący twierdzili, że kilka policyjnych punktów kontrolnych uniemożliwiło im pokojowe protestowanie, zatrzymując ich, nękając i konfiskując telefony.^[45]

12 maja 2025 r. w Santa Tecla w Salwadorze mieszkańcy spółdzielni El Bosque wraz z mieszkańcami kantonu El Triunfo drugi dzień z rzędu protestowali na autostradzie prowadzącej do Puerto de La Libertad, w pobliżu rezydencji prezydenta Salwadoru, aby wyrazić sprzeciw wobec nakazu eksmisji 300 rodzin ze społeczności i poprosić prezydenta o wsparcie. Policja wraz z siłami zbrojnymi pobiła protestujących, użyła gazu pieprzowego i aresztowała czterech przywódców społeczności, w tym ewangelickiego pastora kościoła Elim. Według jego krewnych jeden z aresztowanych przywódców również został pobity. Nie ma dalszych informacji na temat stanu zdrowia pobitego przywódcy. Niektórzy dziennikarze relacjonujący protest również zostali pobici przez policję.^[46]

⁴² ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: El Salvador, protests, 01.01.2023 – 10.10.2025 dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴³ Freedom House, Freedom in the World 2025: El Salvador, <https://freedomhouse.org/country/el-salvador/freedom-world/2025>

⁴⁴ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: El Salvador, protests, 01.01.2023 – 10.10.2025 dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴⁵ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: El Salvador, protests, 01.01.2023 – 10.10.2025 dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

⁴⁶ ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: El Salvador, Civilians (El Salvador), attacks, 01.01.2023 – 10.10.2025 dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>

PRZESTĘPCZOŚĆ ZORGANIZOWANA

Salwador jest źródłem, krajem tranzytowym i docelowym handlu ludźmi, nasilonym przez słabe instytucje demokratyczne i wysoki poziom korupcji. Wraz z Gwatemalą i Hondurasem, kraj ten należy do regionu znanego z handlu ludźmi, gdzie siatki przestępcze aktywnie wykorzystują osoby bezbronne. Ofiary przemytu często padają ofiarą handlu ludźmi, gdy nie są w stanie spłacić długów przemytnikom, co prowadzi do pracy przymusowej w przestępczych przedsięwzięciach, takich jak handel narkotykami i bronią, wymuszenia i prostytutka.^[47]

Rząd Salwadoru nie spełnia w pełni minimalnych standardów eliminacji handlu ludźmi, ale podejmuje znaczne wysiłki w tym celu. Obejmowały one ściganie większej liczby podejrzanych, skazanie większej liczby handlarzy, pomoc większej liczbie dzieci będących ofiarami w specjalistycznych schroniskach rządowych oraz zwiększenie liczby szkoleń w zakresie zwalczania handlu ludźmi dla funkcjonariuszy wymiaru sprawiedliwości.^[48]

Wymuszenia były głównym mechanizmem finansowym gangów takich jak MS-13 i Barrio 18, generując znaczne dochody od firm, operatorów transportu, a nawet uczniów. Stanowe represje wobec przestępczości zorganizowanej znacznie ograniczyły kontrolę gangów nad dzielnicami, co doprowadziło do odnotowanego spadku liczby przypadków wymuszeń.^[49]

Salwador pozostaje kluczowym węzłem regionalnych sieci przemytu broni. Jest również głównym krajem tranzytowym dla kokainy przemieszczanej z Ameryki Południowej do Stanów Zjednoczonych, a grupy przestępcze zapewniają wsparcie logistyczne kartelom meksykańskim, kolumbijskim i gwatemalskim.^[50]

PRAWNE I PRAKTYCZNE ASPEKTY DOTYCZĄCE ZMIANY MIEJSCA POBYTU

PRZEPISY REGULUJĄCE SWOBODĘ PRZEMIESZCZANIA SIĘ

Konstytucja zapewnia swobodę przemieszczania się wewnątrz kraju, podróż, emigracji i repatriacji. W 2023 r. w ramach fazy V „planu kontroli terytorialnej” administracji, siły bezpieczeństwa sporadycznie ograniczały przemieszczanie się w obrębie i na teren niektórych, głównie biednych, dzielnic, w których w przeszłości działały gangi. W przeciwieństwie do poprzednich lat, gangi nie ograniczały przemieszczania się między dzielnicami i obszarami. Mieszkańcy zgłaszali, że po raz pierwszy uzyskali dostęp do usług takich jak aplikacje do zamawiania przejazdów i dostawa jedzenia. Społeczności mogły bez ograniczeń korzystać z przestrzeni

⁴⁷ Global Organized Crime Index, El Salvador, <https://ocindex.net/country/el-salvador>

⁴⁸ USDOS (US Department of State), 2025 Trafficking in Persons Report: El Salvador,

⁴⁹ Global Organized Crime Index, El Salvador, <https://ocindex.net/country/el-salvador>

⁵⁰ Global Organized Crime Index, El Salvador, <https://ocindex.net/country/el-salvador>

wspólnych, w tym boisk piłkarskich i cementarzy; wcześniej wstęp mieli tylko członkowie gangów.^[51]

Niektóre grupy ludności – zwłaszcza młodzi mężczyźni – ograniczają swoje możliwości przemieszczania się, są przesiedlane wewnętrznie lub wypędzane z obawy przed nękaniami przez policję lub arbitralnym aresztowaniem.^[52]

MIGRACJE WEWNĘTRZNE

W Salwadorze wysoka gęstość zaludnienia występuje w całym kraju, ze szczególnym uwzględnieniem skupisk wokół stolicy San Salvador (1,116 mln mieszkańców). Współczynnik urbanizacji wynosi rocznie 1,33.^[53]

Początkowo głównymi czynnikami napędzającymi przepływy migracyjne w Salwadorze były niestabilność polityczna i wojna domowa, od 2000 roku głównymi czynnikami migracji była zła sytuacja ekonomiczna (wewnętrznej i zagranicznej). Wraz z pogłębiającą się niepewnością i ekspansją terytorialną organizacji przestępczych, wielu Salwadorczyków zaczęło uciekać z kraju z powodu panującej tam skrajnej przemocy. Przyczyny migracji leżą również w zmianach klimatycznych i klęskach żywiołowych.^[54]

WEWNĘTRZNI UCHODźCY

W 2019 roku rząd oficjalnie uznał istnienie ofiar przymusowych przesiedleń i utworzył Dyрекcję ds. Pomocy Ofiarom (DAV). Nadal jednak brak odpowiedniej pomocy doraźnej w zakresie skutecznych środków ochrony i środków do życia dla tej grupy ludzi. Kraj stoi również przed wyzwaniem opieki nad setkami tysięcy osób przymusowo powracających ze Stanów Zjednoczonych i Meksyku.^[55] Dane z końca 2024 roku mówią o 35 tys. osób wewnętrznie przesiedlonych ze względu na przemoc oraz warunki klimatyczne.^[56]

Przymusowe przesiedlenia w Salwadorze są często wynikiem przemocy ze strony gangów i braku bezpieczeństwa. Przesiedlenia dotyczą głównie rodzin z nastolatkami (12-17 lat) i młodymi ludźmi (18-29 lat). Młodzi ludzie są bardziej narażeni na nękanie, przymusową rekrutację i przemoc. Wśród osób przesiedlonych z powodu przemocy kobiety są bardziej narażone, ponieważ wiele z nich to samotne matki, głowy rodzin.^[57]

Miejscami pochodzenia tego typu migracji są główne miasta, zwłaszcza te położone w Obszarze Metropolitalnym San Salvador (AMSS) i innych, gdzie występuje wysokie

⁵¹ USDOS (US Department of State), 2023 Country Reports on Human Rights Practices: El Salvador, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/el-salvador/>

⁵² Freedom House, Freedom in the World 2025: El Salvador, <https://freedomhouse.org/country/el-salvador/freedom-world/2025>

⁵³ CIA (Central Intelligence Agency), Factbook, El Salvador, 21.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/el-salvador/>

⁵⁴ Human Integral development, Country Profile: El Salvador, <https://migrants-refugees.va/country-profile/el-salvador/>

⁵⁵ CIA (Central Intelligence Agency), Factbook, El Salvador, 21.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/el-salvador/>

⁵⁶ IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), El Salvador 2024, <https://www.internal-displacement.org/countries/el-salvador/>

⁵⁷ CIA (Central Intelligence Agency), Factbook, El Salvador, 21.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/el-salvador/>

natężenie przemocy i zabójstw. Przesiedleńcy początkowo przemieszczają się między obszarami w obrębie tej samej gminy, ale ze względu na kontrolę organizacji przestępczych często przenoszą się na inne terytoria i, jeśli mają taką możliwość, opuszczają kraj. Jest to jedna z przyczyn zaangażowania migrantów z Salwadoru w tzw. karawany migrantów, które od 2018 roku organizowano w krajach północnej Ameryki Środkowej.^[58]

UCHODźCY W KRAJACH SĄSIEDNICH

Do końca 2024 roku liczba osób ubiegających się o azyl i uchodźców z Salwadoru na całym świecie osiągnęła około 208 539 osób (ogólna liczba uchodźców z tego kraju, również z poprzednich lat). W samym 2024 r. o azyl/status uchodźcy ubiegało się 14,516 tys. osób, w tym 5,992 tys. w Stanach Zjednoczonych. Inne kraje docelowe to Włochy, Brazylia i Argentyna.^[59]

Głównym celem Salwadorczyków jest USA, ale ilość migrujących znacznie zmalała w porównaniu do poprzednich lat. Od stycznia 2025 roku Stany Zjednoczone i Meksyk deportują Salwadorczyków próbujących przekroczyć granicę.^[60]

Według danych z 2023 r., w Stanach Zjednoczonych diaspora salwadorska liczy nawet 1,5 mln.^[61]

PODSUMOWANIE

Salwador jest republiką prezydencką.

W Salwadorze kara śmierci nie jest częścią porządku prawnego, jeśli chodzi o przestępstwa pospolite. Zgodnie z konstytucją Salwadoru, karę śmierci można wymierzyć za przestępstwa i zbrodnie wojenne.

Na terenie Salwadoru nie toczy się obecnie konflikt zbrojny, natomiast od 2022 r. toczy się kampania przeciwko organizacjom przestępczym. W związku z tym od rozpoczęcia działań, w kraju obowiązuje stan specjalny, stale przedłużany, który zawiesza część praw konstytucyjnych obywateli, wiąże się z dużymi uprawnieniami wojska i policji w zakresie prowadzenia działań przeciwko grupom przestępczym. Nie ma on jednak wpływu na bezpieczeństwo cywilów i nie skutkuje powszechnym zagrożeniem życia. W ocenie międzynarodowych ekspertów sytuacja bezpieczeństwa wewnętrznego Salwadoru znacznie się poprawiła.

Działania grup przestępczych mogą nadal powodować przymusowe przemieszczenia ludności, ale na znacznie mniejszą skalę niż w latach ubiegłych.

⁵⁸ CIA (Central Intelligence Agency), Factbook, El Salvador, 21.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/el-salvador/>

⁵⁹ World Data, Asylum applications and refugees from El Salvador, <https://www.worlddata.info/america/el-salvador/asylum.php>

⁶⁰ UNHCR (UN High Commissioner for Refugees), El Salvador, <https://www.unhcr.org/where-we-work/countries/el-salvador?>

⁶¹ MPI (Migration Policy Institute), Central American Immigrants in the United States, 14.08.2025, <https://www.migrationpolicy.org/article/central-american-immigrants-united-states>

Rząd współpracuje z organizacjami międzynarodowymi w celu zapewnienia podstawowej opieki osobom przesiedlonym z powodu przemocy, jednak pomoc ta może być niewystarczająca.

ZASTRZEŻENIE

Niniejsze opracowanie tematyczne zostało przygotowane przez Wydział Informacji o Krajach Pochodzenia Urzędu do Spraw Cudzoziemców na potrzeby prowadzenia postępowań w sprawach o udzielenie ochrony międzynarodowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Opracowanie na temat sytuacji bezpieczeństwa może być pomocne w szczególności w sprawach rozpatrywanych w oparciu o **art. 15 pkt. 3 oraz art. 18 pkt. 1. Ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP z dn. 13 czerwca 2003 z późn. zmianami.**

Treść opracowania nie przesądza jednak o wyniku decyzji w indywidualnym postępowaniu administracyjnym, gdyż zawsze brana jest pod uwagę całość zgromadzonego materiału dowodowego i indywidualny charakter sprawy.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu pochodzą w większości z publicznie dostępnych źródeł. Zostały one zebrane i opracowane przy zachowaniu zasady neutralności i obiektywizmu, a także z dołożeniem najwyższej staranności – tak, by odzwierciedlały aktualny w chwili publikacji opracowania stan wiedzy na prezentowany temat, a także pochodziły z różnych źródeł.

Terminologia użyta w niniejszym opracowaniu nie jest terminologią prawniczą. Określenia takie jak „prześladowanie”, „dyskryminacja”, „konflikt” itp. używane mogą być, za materiałami źródłowymi, w znaczeniu potocznym i nie są tożsame z definicjami podanymi w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Niniejsze opracowanie zawiera wyłącznie informacje, poglądy i opinie prezentowane przez autorów materiałów źródłowych. Oświadczenia i oceny zawarte w niniejszym opracowaniu nie są i nie mogą być uważane za oświadczenia i oceny własne Urzędu do Spraw Cudzoziemców. Niniejsze opracowanie nie jest także i nie może być uważane za jakąkolwiek deklarację polityczną polskich władz.

Urząd do Spraw Cudzoziemców nie ponosi odpowiedzialności prawnej za publikowane w opracowaniu treści ani nie jest zobowiązany do publikacji jego aktualizacji, a także nie ponosi odpowiedzialności za sposób wykorzystania udostępnionych informacji.

Informujemy, że autorskie prawa majątkowe do niniejszego opracowania, w tym prawo do jego rozpowszechniania i publicznego udostępniania w Internecie, przysługują wyłącznie Urzędowi do Spraw Cudzoziemców (adres: ul. Koszykowa 16, 00-564 Warszawa; NIP: 5262548316; REGON: 017315012).

BIBLIOGRAFIA

1. ACLED (Armed Conflict Location & Event Data Project), filtry: El Salvador, civilians (El Salvador), 01.01.2023 - 10.10.2025 dane pobrano 28.10.2025, <https://acleddata.com/data-export-tool>
2. AI (Amnesty International), Death Sentences and Executions in 2024, 8.04.2025, <https://www.amnesty.org/en/documents/act50/8976/2025/en/>
3. BBC News, Graham Ch. El Salvador scraps term limits, paving way for Bukele to rule indefinitely, 01.08.2025, <https://www.bbc.com/news/articles/czd04q87zryo>
4. CIA (Central Intelligence Agency), Factbook, El Salvador, 21.01.2026, <https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/el-salvador/>
5. El Salvador Now, State of Exception Extended Through January 2026 – Régimen de excepción se mantiene hasta enero de 2026, 25.12.2025, <https://www.elsalvadornow.org/2025/12/25/state-of-exception-extended-through-january-2026-regimen-de-excepcion-se-mantiene-hasta-enero-de-2026/>
6. European Commission, El Salvador – overview, https://international-partnerships.ec.europa.eu/countries/el-salvador_en
7. Freedom House, Freedom in the World 2025: El Salvador, <https://freedomhouse.org/country/el-salvador/freedom-world/2025>
8. Global Organized Crime Index, El Salvador, <https://ocindex.net/country/el-salvador>
9. Grokipedia, Vice President of El Salvador, https://grokipedia.com/page/vice_president_of_el_salvador
10. <https://www.ecoi.net/en/document/2128443.html>
11. Human Integral development, Country Profile: El Salvador, <https://migrants-refugees.va/country-profile/el-salvador/>
12. IDMC (Internal Displacement Monitoring Centre), El Salvador 2024, <https://www.internal-displacement.org/countries/el-salvador/>
13. InSight Crime, El Salvador Profile, 17.06.2024, <https://insightcrime.org/el-salvador-organized-crime-news/el-salvador/>
14. InSight Crime, How Bukele's Government Overpowered Gangs: Summary & Major Findings, 06.12.2023, <https://insightcrime.org/investigations/how-bukele-government-overpowered-gangs-major-findings/>
15. Japan Times, Silent crisis': The generation of Salvadorans deprived of a father (przedruk), 15.01.2026, <https://www.japantimes.co.jp/news/2026/01/15/world/society/crisis-generation-salvadorans-dad/>
16. MPI (Migration Policy Institute), Central American Immigrants in the United States, 14.08.2025, <https://www.migrationpolicy.org/article/central-american-immigrants-united-states>

17. OCHA (United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs), El Salvador Humanitarian Needs and Response Plan 2025 – Summary, <https://www.unocha.org/publications/report/el-salvador/el-salvador-humanitarian-needs-and-response-plan-2025-summary>
18. PBS News, Who's to blame for El Salvador's gang violence?, 08.11.2014, <https://www.pbs.org/newshour/show/us-policies-blame-el-salvadors-gang-violence>
19. PISM (Polski Instytut Spraw Międzynarodowych), International Echoes of El Salvador's Public Security Model, 23.01.2026, <https://pism.pl/publications/international-echoes-of-el-salvadors-public-security-model>
20. The Borgen Project, Everything to know about poverty in El Salvador, <https://borgenproject.org/about-poverty-in-el-salvador/>
21. Transparency Portal, Invest in El Salvador, Security improvements have allowed growth in important sectors of our economy. 01.02.2024, <https://investinelsalvador.gob.sv/mejoras-en-seguridad-han-permitido-crecimientos-en-sectores-importantes-para-nuestra-economia-maria-luisa-hayem-ministra-de-economia/>
22. UNHCR (UN High Commissioner for Refugees), El Salvador, <https://www.unhcr.org/where-we-work/countries/el-salvador?>
23. USDOS (US Department of State), 2023 Country Reports on Human Rights Practices: El Salvador, 23.04.2024, <https://www.state.gov/reports/2023-country-reports-on-human-rights-practices/el-salvador/>
24. USDOS (US Department of State), 2024 Country Reports on Human Rights Practices: El Salvador, 12.08.2025
25. USDOS (US Department of State), 2025 Trafficking in Persons Report: El Salvador,
26. Wikimedia Commons, Aragon Ch., File:Departamentos El Salvador con Etiquetas, color.svg, CC BY-SA, 13.12.2016, https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Maps_of_departments_of_El_Salvador//media/File:Departamentos_El_Salvador_con_Etiquetas,_color.svg
27. Wikipedia, Capital punishment in El Salvador, https://en.wikipedia.org/wiki/Capital_punishment_in_El_Salvador
28. World Data, Asylum applications and refugees from El Salvador, <https://www.worlddata.info/america/el-salvador/asylum.php>